

2.1.11

Veiledning for opptelling – flertallsvalg

Valg av menighetsråd

Framgangsmåte ved opptelling

Opptellingen skal ikke begynne før stemmegivningen er avsluttet i hele soknet. Med mindre valgstyret har bestemt noe annet, skjer opptellingen samlet for hele soknet, jf. mr § 11-1.

Opptellingen foretas av de personer valgstyret har bestemt, og under valgstyret tilsyn, jf. mr § 11-2. Valgstyret må være beslutningsdyktig under opptellingen, det vil si at minst halve valgstyret må være til stede (jf. *Regler for formene for menighetsråds og kirkelig fellesråds virksomhet* § 5). Under opptellingen kan det komme opp spørsmål som krever at valgstyret fatter beslutninger.

Det bør være så mange personer som deltar i opptellingen, at opptellingen kan gjøres ferdig mandag kveld uten at det går langt over midnatt. Bruk erfaringene fra forrige valg for å beregne behovet.

Tellekorpset bør deles i arbeidslag på 2 og 2 personer som arbeider sammen. En rekke av leddene i prosedyrene skal utføres av minst to personer sammen. I tillegg bør det være 1–2 personer som fungerer som arbeidsledere, har oversikten og sørger for å få notert alle tall som skal rapporteres. I små sokn kan det klare seg med 2–3 arbeidslag, mens det i store sokn gjerne kan være flere. De største og mest tidkrevende operasjonene i opptellingsprosessene kan gjerne deles på flere arbeidslag. F.eks. kan telling av avkryssninger i manntallslistene deles på flere arbeidslag der det har vært flere stemmesteder i soknet, og dermed flere manntallslistene.

Før valgtinget:

(Etter at fristen for forhåndsstemmegivning er gått ut fredag før valget, før valglokalene åpner søndag eller mandag.)

- Telling av antall forhåndsstemmer

Etter valgtinget:

- A. Kontroll og klargjøring for opptelling
- B. Opptelling
- C. Rapportering og kunngjøring

Opptellingen må utføres i rekkefølge, enkelte operasjoner kan utføres parallelt.

Telling av antall forhåndsstemmer:

Menighetsrådet gjennomgår listen over avgitte forhåndsstemmer før valgtinget, og krysser av i manntallet for dem som har avlagt forhåndsstemme. Forhåndsstemmene oppbevares separat til valgtinget er avsluttet, jf. mr § 9-10.

Dette gjelder både forhåndsstemmer avgitt i soknet og forhåndsstemmer avgitt i annet sokn som er sendt menighetsrådet. Det gjelder både stemmer ved menighetsrådsvalget og direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Det er ikke nødvendig å samle hele menighetsrådet til denne gjennomgangen. Det må være minst 2–3 av menighetsrådets medlemmer som er med på dette.

Det samlede antall forhåndsstemmer føres inn på rapporteringsskjemaet (skjema 2.1.11, evt. skjema 2.1.12 dersom det er forholdstallsvalg) i rubrikk 1.

A. Kontroll og klargjøring for opptelling

- 1 Når stemmegivningen er avsluttet i hele soknet, bringes alle avkryssede manntallslistene og alle valgurner til lokalet hvor opptellingen skal finne sted.

Dette gjelder også evt. bokser el. forseglede poser med stemmesedler som er blitt tatt ut av valgurnene underveis (mr § 10-6).

- 2 Stemmestyrene leverer samtidig inn sine rapporter fra valgtinget, med lister over stemmer avgitt i annen stemmekrets enn der velgeren er manntallsført, og lister over stemmer fra personer som ikke står oppført i manntallet (mr §§ 10-3, 10-4 femte og sjette ledd).

- 3 Minst 2 personer kontrollerer at alle manntallslistene og valgurner, samt evt. øvrige avgitte stemmer er kommet inn (mr § 11-1). Det kontrolleres også at forhåndsstemmene er på plass i opptellingslokalet, sammen med listen over avgitte forhåndsstemmer.

Heretter utføres alle operasjoner av minst 2 personer sammen.

Arbeidet under pkt. 1–3 kan fordeles på flere arbeidslag, f.eks. at ett arbeidslag tar imot stemmestyrenes rapporter, ett arbeidslag tar imot manntallslistene, ett arbeidslag tar imot urnene og stemmesedlene, mens ett arbeidslag kontrollerer at forhåndsstemmene er på plass.

- 4 Stemmeseddelkonvolutter fra forhåndsstemmegivningen tas ut av omslagskonvoluttene og legges i valgurnen for vedkommende stemmekrets (mr § 11-3 første ledd).

Dersom omslagskonvoluttene ikke er klebet igjen, vrakes stemmegivningen (gjelder også pkt. 5 og 6). Dette avmerkes samtidig med bokstaven V i manntallet. De som er avmerket for vraket stemmegivning i manntallet skal ikke regnes med i antall fram møtte velgere (avkryssninger i manntallet), jf. pkt. B1.

Antallet forhåndsstemmer ved valg av menighetsråd (antall hvite stemmeseddelkonvolutter som legges i valgurnen), **rubrikk 1.1**, og antallet forhåndsstemmer ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet (antall fargede stemmeseddelkonvolutter som legges i valgurnen), **rubrikk 1.2**, føres inn på rapporteringskjemaet.

- 5 Valgstyret undersøker om de velgere som har stemt utenfor den stemmekrets de hører hjemme i, har adgang til å stemme.

Hvis dette er i orden, settes et kryss ved navnet i manntallet og stemmeseddelkonvoluttene legges ned i valgurnen for vedkommende krets. I motsatt fall vrakes stemmegivningen og omslaget forvares uåpnet (mr § 11-3 annet ledd, sammenholdt med § 10-4, femte ledd).

- 6 Valgstyret tar stilling til om velgere som har stemt, men ikke står oppført i manntallet, skal få stemme ved valget.

De stemmegivninger som godkjennes, krysses av i manntallet og stemmeseddelkonvoluttene legges ned i valgurnen for vedkommende krets. I motsatt fall vrakes stemmegivningen og omslaget forvares uåpnet (mr § 11-3 tredje ledd, sammenholdt med § 10-4 sjette ledd).

Antall vrakede stemmegivninger etter pkt. 4–6 skal ikke rapporteres. Disse stemmegivningene skal ikke regnes som forkastede stemmer.

Pkt. 4 og 5 kan utføres parallelt hvis en har flere arbeidslag i opptellingen. Når det gjelder pkt. 6 må valgstyret fatte beslutninger i hvert enkelt tilfelle, så dette må alle tilstedeværende valgstyremedlemmer delta i. Dette krever at valgstyret (menighetsrådet) er beslutningsdyktig på opptellingskvelden. Evt. andre personer i tellekorpset kan gjøre andre oppgaver parallelt.

- 7 Alle stemmeseddelkonvolutter åpnes og stemmesedlene stemples (NB!) før de blandes med de øvrige stemmesedlene (mr § 11-4 b).

Ligger det flere stemmesedler i en stemmeseddelkonvolutt, skal alle vrakes dersom de er ulike, men den ene godkjennes dersom de er likelydende. Gjelder stemmesedlene samme valgliste, men bare den ene er ulik den offisielle valglisten, skal likevel denne godkjennes og de andre forkastes.

- 8 Stemmesedlene sorteres.

Stemmesedler for valg av menighetsråd legges for seg, stemmesedler for direkte valg av leke medlemmer ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet legges for seg.

Pkt. 7 må utføres før pkt. 8. Men B1, telling av antall avkryssninger i manntallet, kan settes i gang parallelt.

B. Opptelling

- 1 Antall avkryssninger i manntallslisten telles opp. Hvis det er flere manntallslistene, summeres antallet for hele soknet. Antallet føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 2** (mr § 11-4 a). Antallet velgere under 18 år telles opp og antallet føres inn i **rubrikk 2.1**. Velgere under 18 år vil være avmerket i manntallet.

Det er bare en kolonne i manntallet som er krysset av. Det innebærer at antall avkryssninger svarer til det totale antall kirkemedlemmer som har deltatt i Kirkevalget, dvs. har stemt ved ett eller begge valgene (menighetsråd og/eller direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet). Antall avkryssninger vil derfor normalt ikke svare til antall stemmesedler ved hvert enkelt av disse valgene.

- 2 Antall avgitte stemmer ved direkte valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet telles (bdr §§ 2-13-5 og 2-13-6)

- Stemmesedlene brettes ut, og legges i bunker med samme side opp. Det bør legges et farget skillark etter hver 100. stemmeseddel. Valgstyret skal ikke foreta noen annen kontroll av disse stemmesedlene. Alle stemmesedler skal sendes videre til valgrådet i bispedømmet.
- Antallet føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 3**. Når antallet er ført inn i valgmodulen, skrives det ut et følgeskriv som legges sammen med stemmesedlene i en forseglet konvolutt/pakke. Konvolutten/pakken sendes valgrådet i bispedømmet på sikker måte. Adressene til valgrådene er gjengitt bakerst i valghåndboken. Stemmesedlene må avsendes innen *onsdag 16. september 2015*.
- Følgeskrivet skal inneholde opplysninger om:
 - a) navn på soknet,
 - b) antall avgitte stemmer,
 - c) underskrift av to av valgstyrets medlemmer

- 3 Det totale antall stemmesedler ved valg av menighetsråd telles opp.

Antallet føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 4** (mr § 11-4 c).

- 4 Stemmesedlene ordnes i grupper for urettede og rettede stemmesedler (mr § 11-4 d).

Pkt. 2, 3 og 4 kan utføres parallelt. Ulike arbeidslag teller pkt. 2 og 3. De som teller pkt. 3, kan samtidig sortere i rettede og urettede stemmesedler.

- 5 De urettede stemmesedlene telles av minst to personer. Hver kandidat gis én stemme pr. urettet stemmeseddel.

Dette gjelder alle kandidater på listen, også eventuelle kandidater ved supplerende nominasjon.

Antallet føres inn på lister som føres av minst to personer. Mal for slike lister (*liste 2.1.11*) ligger på www.kirkevalget.no.

Antall urettede stemmesedler føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 5.1** (mr § 11-4 e).

- 6 Antall rettede stemmesedler føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 5.2**.

På de rettede stemmesedlene registreres alle endringer velgerne har gjort på stemmesedlene (mr § 11-4 f).

- Kandidater som har fått tilleggsstemmer får to stemmer hver.
- Tilføyde navn får én stemme hver.
- Øvrige kandidater får én stemme pr. stemmeseddel.

Et medlem av tellekorpset leser opp navnene som har fått tilleggsstemme (inntil tre pr. stemmeseddel) og tilføyde navn (inntil tre navn pr. stemmeseddel). Deretter leveres stemmesedlene til et annet medlem som kontrollerer opplysningene. Minst to personer fører hver sin liste. Disse listene sammenlignes med jevne mellomrom.

Mal for slike lister (*liste 2.1.11*) ligger på www.kirkevalget.no.

- Dersom det er gitt tilleggsstemme til flere enn tre kandidater, tas det kun hensyn til de tre øverste tilleggsstemmene.
- Dersom det er tilføyde mer enn tre navn, tas det kun hensyn til de tre øverste navnene.
- Det tas ikke hensyn til strykninger.

En stemmeseddel skal forkastes dersom den er merket slik at det går frem hvem velgeren er. Dersom velgeren har rettet listen på annen måte enn nevnt i mr § 10-5 skal likevel listen godkjennes dersom det er entydig hva velgeren har ment. En egenhendig utfylt (håndskrevet) stemmeseddel skal godkjennes. Det understrekes at en stemmeseddel som inneholder færre navn enn det skal velges medlemmer og varamedlemmer, ikke skal forkastes.

Antall forkastede stemmer føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 5.3**.

Vrakede stemmegivninger etter pkt. A 4–6 skal ikke regnes som forkastede stemmer og ikke inngå i antallet som rapporteres inn.

Pkt. 6 tar lengre tid enn pkt. 5. Derfor er det lurt å dele arbeidet i pkt. 6 mellom flere arbeidslag. Når pkt. 5 og 6 er utført, føres tallene inn på eget skjema. Det blir utarbeidet et elektronisk regneark som kan benyttes under opptellingsarbeidet, og som summerer fortløpende. Da vil pkt. 7 (nedenfor) bestå i å kontrollere summene/stemmetallene, og deretter sette opp listen etter hvor mange stemmer hver kandidat har fått.

- 7 Ved valgoppgjøret teller en de stemmer som er avgitt på den enkelte kandidat, dvs. at antall stemmer på urettede og rettede lister summeres for hver kandidat.

Antallet føres inn på rapporteringsskjemaet i **rubrikk 6**.

De kandidater som har fått flest stemmer, blir faste medlemmer av menighetsrådet, og de påfølgende kandidater blir varamedlemmer.

Hvis flere kandidater har fått like mange stemmer, avgjør rekkefølgen på nominasjonskomiteens liste utfallet. Dersom kandidater som kun har fått stemme

gjennom tilføyelse av navn har fått like mange stemmer, avgjøres rekkefølgen gjennom loddtrekning (mr § 11-4 g). Det tas sikte på å regelfeste hva som skjer dersom en supplerende kandidat har fått like mange stemmer som en av nominasjonskomiteens kandidater, eller to supplerende kandidater har fått like mange stemmer. Kunngjøring om dette vil foreligge før Kirkevalget 2015

- 8 Stemmesedler og manntallslistene pakkes ned og lagres på forsvarlig måte ut valgperioden (mr § 11-9).

C. Rapportering og kunngjøring

- 1 Opplysningene fra rapporteringsskjemaet føres inn i medlemsregisterets valgmodul så snart som mulig («omgående etter valgdagen»), og innen *onsdag 16. september*. Valgstyrets leder formidler skjemaet til en autorisert bruker av medlemsregisteret i den lokale kirkeadministrasjonen, som fører opplysningene inn i valgmodulen (mr § 11-6 første ledd).

- 2 Det tas utskrift av rapporten fra valgmodulen. Denne tas inn i valgmodulen. Kopi sendes prosten til orientering (mr § 11-6 første ledd).

- 3 Valgboken tas inn som vedlegg til menighetsrådets møtebok og underskrives av samtlige tilstedeværende medlemmer av menighetsrådet (mr § 11-6 annet ledd).

- 4 Valgstyrets leder sender uten opphold melding til dem som er valgt (mr § 11-6 tredje ledd).

- 5 Innberetning til bispedømmerrådet skjer elektronisk i og med registreringen av data fra rapporteringsskjemaet i valgmodulen. Også Kirkelig fellesråd og Kirkerådet blir orientert gjennom valgmodulen (mr § 11-6 fjerde ledd).

- 6 Valgstyret kunngjør resultatet av menighetsrådsvalget ved kunngjøring i kirken, i lokalavis og/eller menighetsblad og på menighetens nettside (dersom dette eksisterer) og for øvrig på den måte valgstyret bestemmer (mr § 11-7, jf. § 2-2 siste punktum).

Når valgresultatet er registrert i valgmodulen, blir resultatet også offentliggjort på www.kirkevalget.no / www.kyrkjevalet.no.

- 7 Når det nyvalgte menighetsrådet har konstituert seg, fremstilles medlemmene for menigheten på en av de nærmest følgende søndager (mr § 11-8). Presentasjonen bør finne sted i gudstjenesten. Presentasjonen kan følges opp med at det bes for menighetsrådet og dets arbeid i forbønnen under gudstjenesten. Det går også an å ha kirkekaffe med nærmere presentasjon av menighetsrådet. Det nyvalgte menighetsrådet bør også presenteres i menighetsbladet og på menighetens nettside, og også f.eks. i lokalavisen.

Materiell omtalt i denne veiledningen som finnes på www.kirkevalget.no / www.kyrkjevalet.no:

- Skjema 2.1.11 *Rapporteringsskjema for opptelling – flertallsvalg* (word-skjema for utfylling)
- Liste 2.1.11 *Opptelling valg av menighetsråd – flertallsvalg* (excel, ferdig formatert regneark med eksempler)

Data fra opptellingen legges inn i valgmodulen, under *Resultater*.